

EDİTÖRDEN / From the Editor

Diyanet İlmî Dergi olarak her yılın ilk sayısında olduğu gibi bu yılın ilk sayısında da bazı yenilikler ile karşınızdayız. Zira Dergimizin akademik dünyada etki faktörünü artırmak bir diğer ifadeyle daha fazla ilim insanıyla buluşmasını sağlayabilmek önemli hedeflerimizden biri. Hakem ve yayın süreçlerinin titizlikle yürütüldüğü makaleler ile ulusal düzeyde bilinirliği oldukça artmış olan Dergimiz, akademisyenlerin hayli yüksek sayılarda makaleler ile teveccühünü kazanmıştır. Buna ilaveten bu sayımızdan itibaren Dergimiz’de yayımlanan makalelerin uluslararası akademik camianın da istifadesine sunulmasını amaçlamaktayız. Bu sebeple 150 kelimelik Türkçe ve İngilizce yanında her makalede 750 kelimelik İngilizce geniş bir özete yer verilmesine karar verilmiştir. Diğer yandan İngilizce kaleme alınmış makalelere de artık Dergimiz’de yer verilecektir. Diyanet İşleri Başkanlığı olarak 2019 yılında yayın hayatına başlayan müstakil Arapça dergimiz (el-Mecelletu’l İlmiyyetu’l-Muhakkemetu li-Riaseti’s-Şu’uni’d-Diniyyeti’t-Turkiyye) yanında İngilizce makalelere yer vereceğimiz Diyanet İlmî Dergi ile de uluslararası düzlemde çok daha geniş bir sahaya ulaşılmış olacaktır.

Bu motivasyon ile hazırladığımız bu ilk sayımızda farklı ilmi disiplinlerden makaleler bulunmakta. İlk makalemiz Hafsa Kesgin’e ait “Mâlikî Mezhebinde Mezhep İçi İhtilâf” başlıklı çalışma. Kesgin, makalesinde İslâm ilim geleneğinde “ihtilâf” kavramı üzerinde durmakta, özellikle mezhep-içi ihtilafları ortaya çıkaran tarihi arka planı Mâlikî mezhebi üzerinden ele almaktadır.

“Fıkıh Usûlünde Nâsîh ve Mensuh Olma Yönünden İcmâ” başlıklı Recep Çetintaş’a ait çalışmada ise İslâm hukukunun temel kaynaklarından kabul edilen icmânın başka delilleri ve başka delillerin de icmâi neshedip neshedemeyeceği konularında usulcüler arasındaki görüş ayrılıkları ele alınıp değerlendirilmektedir.

Bir diğer İslâm Hukuku makalesi Yaşar Yiğit’e ait olan “İslâm Hukukunda Suç-Ceza Dengesinin Adaletle İlişkisi” başlıklı çalışmadır. Suçlara genel maslahatın korunması ve devamlılığını sağlamayı hedefleyerek verilen cezaların suç ile mütenasip olması meselesini ele alan makale, İslâm Hukuku’nda suç-ceza dengesi konusunun ortaya konuluşuna da değinmektedir.

“Âyetler Çerçevesinde Ezanın Muhtevasının Tahlili” başlıklı makalede ise Fatih Tok, inananlar için sembolik bakımdan da hayli önemli yeri olan ezanın, lafızları bakımından âyetler çerçevesinde incelemekte, ezanda ifade bulan konuları yine âyetler ile temellendirmektedir.

Nevzat Erkan “Arşiv ve Mahkeme Kayıtlarına Göre Osmanlı Payitahtında Yaşlı Olmak (16-18. Yüzyıllar)” isimli makalesinde toplumun önemli bir kesimi olan yaşlıların Osmanlı döneminde korunmaları, bakılmaları ve ihtiyaçları vb. konularda nasıl bir durumda bulduklarını ortaya koymaktadır. Makale 16 ve 18. yüzyıllar arası ile sınırlı tutulmuş olmasına rağmen günümüz için de yaşlı bakımı hususunda önemli örnek uygulamalar ihtiva etmekte, İslâm medeniyetinin yaşlılar hususundaki tutumunu ortaya koymaktadır.

“Şehzade Korkud’a Göre İman-Küfür Sınırı” başlıklı makalede ise Fatih Kurt, Harîmî mahlası ile eserler kaleme alan Sultan II. Bayezid’in oğlu Şehzade Korkud’un (872-874/1467-1469) Şerhu elfâzi’l-küfr eserinde iman-küfür sınırı konusundaki görüşlerini ortaya koymaktadır. Gerek dönemsel önemi gerekse ele aldığı tekfir konusu sebebiyle Şehzade Korkud’un bu eseri güncel bakımdan da önem arz etmektedir.

Osman Nuri Demir’in “İmam Mâtürîdî’de Akıl, İnsanî Doğa (Tab‘) ve Fıtrat” makalesi de güncelliğini koruyan “İnsanoğlu için aklın fonksiyonu ve önemi nedir? İşlevsel olmayan akıl, insanı aklın var edilişiyile hedeflenen gayeye ulaştırabilir mi? İnsan doğuştan bir tabiata sahip midir?” sorularına cevap aramakta, bu sorulara Ehl-i Sünnet kelâmının kurucusu da kabul edilen İmam Mâtürîdî’nin verdiği yanıtlar üzerinde durmaktadır.

Sedat Baran ise “Molla Sadrâ’da Vâcibü’l-Vücûd’un İspatında Burhan-ı Sıddıkîn” başlıklı makalesinde Vâcibü’l-Vücûd’un varlığını mümkün varlıkları dâhil etmeden ispatlama çabasının sonucu olan sıddıkîn burhanını açıklamaktadır. Makalede, Molla Sadrâ’nın açıkladığı bu burhanın özellikleri, incelikleri yanında diğerlerinden farklarına da işaret edilmektedir.

Dergimizde yer alan son makale ise Recep Ertuğay’a ait olan “Peygamber ile Müezzini Bilâl-i Habeşî Arasındaki İletişim” isimli çalışmadır. Ertuğay çalışmasında din hizmetleri sınıfının en önemli iki temsilcisi konumunda bulunan imam ve müezzinlerin iletişimlerinin nasıl olması gerektiğini, her konuda en güzel örnek olan Allah Rasulü’nün müezzin Bilâl-i Habeşî ile olan iletişimine dayanarak ortaya koymaktadır.

Dergimizde yer bulan makalelerin ilim dünyamıza katkı sunmasını, gerçekleştirdiğimiz yeni düzenlemelerin de dergimizin yaygınlaşmasına yardımcı olmasını temenni ediyorum.

Dr. Fatma Bayraktar Karahan